

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВІ ПРОЄКТИ ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

Галузь знань	А «Освіта»
Спеціальність	А1 «Освітні науки»
Освітня програма	Педагогіка вищої школи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньо-професійної програми	вибірковий
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Заочна
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 / 120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 8 год.
	Практичні – 8 год.
	Самостійна робота – 104 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Куліченко-Чугіна Алла Костянтинівна, доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація викладача	alla.kulichenko@gmail.com +380(96) 562-14-16
Сторінка курсу на платформі Teams	Доступ надається в індивідуальному порядку

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів освіти системного розуміння теоретико-методологічних засад розроблення, управління та реалізації наукових проєктів, а також набуття практичних компетентностей у сфері грантової діяльності, що забезпечують здатність ініціювати, готувати, подавати та супроводжувати проєктні заявки в національних і міжнародних конкурсах, ефективно управляти ресурсами та забезпечувати результативність наукових досліджень у закладі вищої освіти.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- сформувані розуміння сутності, класифікації та життєвого циклу наукового проєкту;
- ознайомити з нормативно-правовими засадами організації наукової та грантової діяльності;
- розвинути навички пошуку та аналізу грантових можливостей на національному й міжнародному рівнях;
- навчити розробляти концепцію проєкту, формулювати проблему, мету, завдання, очікувані результати та показники ефективності;
- сформувані вміння складати бюджет проєкту та обґрунтовувати витрати;
- розвинути компетентності з підготовки грантової заявки відповідно до вимог донорських організацій;
- сформувані навички управління проєктною командою, моніторингу та звітності за результатами реалізації проєкту;
- сприяти розвитку академічної доброчесності та етичної відповідальності у науково-проєктній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- сутність, типологію та основні етапи реалізації наукових проєктів;
- принципи та інструменти проєктного менеджменту в науковій сфері;
- джерела фінансування наукових досліджень (державні, міжнародні, приватні фонди, грантові програми);
- структуру та вимоги до підготовки грантової заявки;
- правила формування бюджету та фінансового менеджменту проєкту;
- механізми моніторингу, оцінювання ефективності та підготовки звітної документації;
- етичні принципи здійснення наукових досліджень і грантової діяльності.

уміти:

- здійснювати пошук актуальних грантових програм і аналізувати їх умови;
- розробляти концепцію наукового проєкту та логіко-структурну матрицю;

- формулювати мету, завдання, результати та індикатори досягнення цілей проєкту;
- готувати повний пакет документів для подання грантової заявки;
- складати обґрунтований бюджет проєкту та план його реалізації;
- організувати роботу проєктної команди та здійснювати координацію діяльності учасників;
- здійснювати моніторинг виконання проєкту, готувати проміжні та фінальні звіти;
- забезпечувати дотримання принципів академічної доброчесності та фінансової прозорості у процесі реалізації наукових проєктів.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть додатково набути такі soft skills:

- *стратегічне та проєктне мислення*: уміння визначати довгострокові цілі наукової діяльності, планувати етапи реалізації проєкту, прогнозувати ризики та оцінювати потенційний вплив результатів дослідження; здатність мислити системно та працювати з комплексними завданнями;
- *аналітичні навички та критичне мислення*: уміння аналізувати вимоги грантових конкурсів, оцінювати релевантність ідей, обґрунтовувати наукову новизну та практичну значущість проєкту; здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах конкуренції;
- *комунікативні навички*: уміння вести ділове листування з грантодавцями та партнерами, презентувати проєктні ідеї, працювати в міждисциплінарних і міжнародних командах; здатність ефективно аргументувати та відстоювати власну позицію;
- *навички публічної презентації ідей*: уміння стисло й переконливо представляти концепцію проєкту, результати досліджень і звітність; розвиток упевненості під час публічних виступів, участі в конкурсних відборах та експертних обговореннях;
- *лідерство та командна взаємодія*: здатність формувати й координувати роботу проєктної команди, розподіляти обов'язки, мотивувати учасників та забезпечувати досягнення спільних результатів;
- *тайм-менеджмент і самоменеджмент*: уміння ефективно планувати власну діяльність і діяльність команди, дотримуватися дедлайнів, працювати в умовах багатозадачності та обмежених ресурсів;
- *відповідальність і фінансова культура*: здатність раціонально управляти бюджетом проєкту, дотримуватися принципів прозорості, академічної доброчесності та етичних стандартів у грантовій діяльності;
- *адаптивність і стресостійкість*: уміння працювати в умовах конкурсного відбору, реагувати на зауваження експертів, доопрацьовувати проєктні пропозиції та ефективно діяти в ситуаціях невизначеності.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Теоретико-методологічні засади наукових проєктів
- Тема 2. Нормативно-правове забезпечення наукової та грантової діяльності
- Тема 3. Джерела фінансування наукових досліджень і грантові програми
- Тема 4. Розроблення концепції наукового проєкту
- Тема 5. Підготовка та оформлення грантової заявки
- Тема 6. Бюджетування та фінансовий менеджмент наукового проєкту
- Тема 7. Управління проєктною командою та комунікація
- Тема 8. Моніторинг, оцінювання та звітність у наукових проєктах

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Васильєва О. В., Кліменкова В. І. Досвід участі науковців України у проєктах із грантовим фінансуванням. *Science and Science of Science*. 2025. № 3(129). С. 63–76. <https://doi.org/10.15407/sofs2025.03.063>
2. Васильєва С. О., Боярська-Хоменко А. В. Освітня програма «Гранти та проєктна діяльність» як засіб розвитку проєктних умінь у здобувачів III ступеня та наукової вищої освіти. *Освіта та психологія*. 2020. Вип. 63. С. 10-18. URL: <https://doi.org/10.34142/2312-2471.2020.63.02>
3. Єгорова І. Управління проєктами і фандрайзинг у сфері освіти: навчально-методичний посібник до курсу. Івано-Франківськ. 2021. 140 с.
4. Ільченко В. М., Кубай Д. В., Пістунова В. О. Ефективні інструменти та стратегії залучення фінансування через фандрайзинг та грантрайтинг: від ідеї до реалізації. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2(49). С. 213–217. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-33>
5. Калашнікова С. В. Правові аспекти управління міжнародними проєктами у сфері науки та освіти. *Право України*. 2021. № 5. С. 60-66.
6. Каліна К.Є., Недря К.М., Рибалко Л.С., Трубавіна І.М. Поняття про теоретико-методологічні основи застосування грантів і здійснення фандрайзингової діяльності для українських науковців у сфері педагогіки. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. 2022. № 58. С.123-134.
7. Кобеля-Звір М.Я. Як отримати грант. Методика та стратегія залучення грантових ресурсів : посібник. 2022. 268 с.
8. Кобеля-Звір М. Я. Важливі аспекти формування грантової заявки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія Економіка і управління*. 2023. Том.34. Вип. № . С.33-38
9. Кобеля-Звір М. Я., Звір Ю. В. Основні підходи до класифікації грантів. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2023. № 74. С. 102-107.
10. Кобеля-Звір М. Я. Гранти програми Європейської комісії «Еразмус» для молодих підприємців». *Вчені записки Таврійського національного*

університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2024. Т. 35 (74). № 2. С.6-10.

11. Кобеля-Звір М. Я. Грантознавство як галузь знань про гранти. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 3(50). С. 68-75.

12. Коробова А., Турко Н. Книга про гранти 2.0 : практичний посібник. Київ : Растр-7, 2025. 248 с.

13. Петровська О., Кухаренко О. Формування успішних команд: як організаційна культура впливає на професійний розвиток співробітників. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. Вип. 12, с. 14–20. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/217>

14. Терещук Г.І. Грантова діяльність університету як чинник інтернаціоналізації вищої освіти. *Вища школа*. 2020. № 2. С. 34–41.

15. Bloch C., Graversen E.K., Pedersen H.S. Competitive Research Grants and Their Impact on Career Performance. *Minerva*. 2014. No. 52. P. 77-96. <https://doi.org/10.1007/s11024-014-9247-0>

Допоміжні:

1. Боришкевич І. І., Якубів В. М., Григорук І. І. Розвиток лідерства та командування у діяльності закладів освіти. *Modern Economics*. 2022. № 35(2022). С. 34-42. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V35\(20\)](https://doi.org/10.31521/modecon.V35(20))

2. Кузьменко Ю., Валюкевич Т., Шевченко І. Грантова діяльність та фандрейзинг у ВНЗ. *Сьогоднішня наука і техніка*. 2023. № 7(22). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-7\(21\)-373-382](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-7(21)-373-382)

3. Максак І., Радченко М. Європейські гранти у контексті неформальної освіти. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2023. Том 177. № 21. С. 21-26.

4. Прокопенко Л., Каракоз О., Касьян, В. Грантові проекти як засіб активізації інноваційної діяльності бібліотек. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2025. № (16). С. 146–161. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348087>

5. Browning B. Grant writing for dummies. Hoboken : For Dummies, 2021. 432 p.

6. Highsmith J. Agile project management. Boston : Addison-Wesley, 2009. 224 p.

7. Kendrick T. Identifying and managing project risk. New York : AMACOM, 2015. 336 p.

8. Lee S., Bozeman B. The impact of research collaboration on scientific productivity. *Social Studies of Science*. 2025. Vol. 35. No. 5. P. 673-702. <https://doi.org/10.1177/0306312705052359>

9. Renfro J. Grant writing: the essentials. Minneapolis : University of Minnesota Libraries Publishing, 2024. 150 p.

Інформаційні ресурси:

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Закон України «Про освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
5. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua
6. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>